

[Nøhr.]

munale Samfund. Saaledes som den erhvervsmæssige og sociale Udvikling formede sig, maatte de kommunale Byrder under den hidtil gældende Lovgivning komme til at hvile med et højest ulige Tryk paa de forskellige Kommuner. Den højtærede Indenrigsminister gjorde i sin Forelæggelsestale udførligt Rede herfor og tegnede et fuldkommen rigtig Billede af Kommunernes Stilling i Dag og af Aarsagerne hertil, og Ordføreren for Socialdemokratiet, det ærede Medlem Hr. N. P. Nielsen, har yderligere under Debatten her belyst den ulige Byrdefordeling ved en meget illustrerende Statistik. Jeg skal ikke gentage alt dette, men kun ved et Par enkelte Eksempler understrege Uligheden: I nogle Kommuner betales i Grundskyld af f. Eks. 15 000 Kr. skattepligtig Grundværdi ca. 30 Kr., i andre ca. 375 Kr. eller 12—13 Gange saa meget; i nogle Kommuner betales i Indkomstskat af en jævn Indkomst paa 2 200 Kr. ca. 35 Kr., i andre Kommuner ca. 350 Kr. eller 10 Gange saa meget. Selv med de forskellige Ligningsregler i Erintring er Uligheden himmelraabende. God eller mindre god Økonomi har ikke skabt disse Afgrunde af Forskel i Skattetrykket. Det er og bliver Indtægtsmulighederne, der i det store og hele er afgørende for en Kommunes økonomiske Stilling. For Bykommuner som Landkommuner gælder den sikre Regel, at hvor Befolkningen overvejende er Smaafolk, der vil Udgifterne blive forholdsvis store, baade til social Forsikring, til offentlig Forsorg, til Skolevæsen og meget mere, og de forholdsvis store Udgifter maa fremkalde et tyngende Skattetryk paa de beskædne Indtægter. Lige saa sikker er den modsvarende Regel, at Kommuner med naturlige Betingelser for gode Indtægter, det vil sige Betingelser for god Fortjeneste for Borgerne, baade vil have forholdsvis mindre Socialudgifter og have lettere ved at undgaa tyngende Skatter, fordi de kan nøjes med en mindre Procent af Indtægterne til Dækningen. En Række uafviselige Udgiftsposter maa altsaa ifølge hele Tidens Udvikling nødvendigvis blive størst i de Kommuner, hvor der er mindst Evne til at bære dem, og mindst i de Kommuner, hvor Bæreevnen er størst. Dette er den virkelige Sammenhæng med Kommunernes

Vanskeligheder, og den har Gyldighed baade for Købstæder og for Landkommuner.

I Diskussionen om Kommunernes Forhold har Begrebet daarlig kommunal Økonomi spillet en vis Rolle. Jeg vil gerne herom gøre nogle Bemærkninger ud fra Erfaringer fra Deltagelse i praktisk kommunalt Arbejde.

Selvfølgelig kan der nævnes Eksempler paa letsindig kommunal Økonomi. Vore Kommunalbestyrelser administrerer jo Midler og Værdier, der har et lignende Omfang som dem, Rigsdagen og Statsforvaltningen tumler med, og ærede Medlemmer vil vist, hvis de ransager deres Hukommelse, ikke have vanskeligt ved at finde Eksempler paa, at Økonomien har svigtet eller været angribelig ogsaa inden for Statens Omraade, og Staten har endda den Fordel, at Administrationen i alle sine Grene har særlig uddannede og dygtige Folk til sin Raadighed, medens det i mange af Kommunerne helt eller delvis — og det gælder da navnlig Landkommunerne — er de skiftende Medlemmer af Kommunalbestyrelsen, der personlig maa forestaa Administrationen. Hvor Tilfælde af uheldig Økonomi forekommer i Kommunerne, skyldes det efter min Mening lige saa ofte Ulyst til at gaa til en øjeblikkelig Udgift som Lysten til at føre en Lad-rullepolitik. Der er nemlig andre Former for uheldig kommunal Økonomi end den letsindige Gældsstiftelse, selv om denne ganske vist for Tilskueren er den mest iøjnefaldende. Den overdrevne Gældsstiftelse er imidlertid næsten altid foraarsaget af en forkert Bedømmelse af Udviklingen og Fremtidsudsigterne, f. Eks. ved Tilskud til Baner og andre Projekter, som efterhaanden er kommet til at tynde haardt paa mange Kommuner. Men har Staten egentlig været mere forudseende i sin Bevillings- eller Tilskudspolitik, eller er Sandheden ikke snarere den, at Staten nu staar tilbage for Kommunerne i sin Bedømmelse af Fremtiden, f. Eks. i Trafikspørgsmaal?

Men der er, som sagt, andre om end mindre iøjnefaldende Omraader for uheldig kommunal Økonomi end Gældsstiftelsen. Der kan ingen Tvivl være om, at man i Kommunerne af Sparsommelighedshensyn har lidt store Tab, fordi man ikke i tilstrækkelig Grad har taget kyndig teknisk Bistand i sin Tjeneste paa en Række spe-